

Se ven
à
crits

2

QUARTOS

per
tot arreu

Se ven
en los
kioskos

2

QUARTOS

cada
ballada

LA SARDANA

PERIÓDICH DEFENSOR DELS QUE SEMPRE PERDEN

SORTIRÁ QUAN BE LI APAREGUI, DONANT Á LO MÉNOS UNA BALLADA CADA VUYT DIAS

Direcció : Ronda de la Universitat, 96

NOCTURNO

Era de nit; no plovia, pero queyan algunas gotas. Sens dubte lo fort vent que 's deixava sentir impedia que caigués un gran xáfeh, puig lo cel estava tapat per uns núvols mes negres... que 'l porvenir de la pobre industria espanyola.

Dos quarts de una sortian de la boca de un sereno, quan un servidor de mi (y si tant convingués de vostés) passava pe 'l passeig de Gracia, y gracias al fort vent que 'm venia d'esquena anava bastant depressa.

Al entrar en lo carrer Major me vaig veure obligat á aixecarme 'l coll de l'americana, puig feya fret de debó.

Al passar per la plassa de Orient, vaig veure que las portas de la Casa Consistorial estaban obertas; y obehint á un impuls de curiositat, jo que m'hi acosto, y veig dos municipals y un sereno que se las havian ab un borratxo que no volia entrar á passar la nit y la borratxera en dita casa.

Com que aixó de veure borratxos ja es cosa vella, vaig continuar mon camí, pujant per lo carrer de Pineda, per la Travessera, y Torrent de la Olla amunt fins al carrer de Zurbano (en dit carrer un servidor de vostés hi habita en botiga, per lo que tingan gust de manar).

Lo rellotje de can Pardal tocava una batalla-da, que á la qüenta volia dir que era la una.

Per tot lo carrer de casa no se sentia una mosca; y tal era 'l silenci que per allí regnava, que á no ser una persiana qu'en aquell moment pegava cops al balcó, y un test de clavellinas que queya de dalt de un terrat, y dos gats que barallantse miolavan desesperadament, y 'l vent que xiulava ab furia: á no sentirse tot aixó que he dit... lo carrer de Zurbano hauria semblat un cementiri.

Sols me faltavan unas cent passas per' arribar á la porta de casa, quan veig un bulto.

Me aturo, y me amago en lo cancell de una escaleta.

Desde allí podia veure sense serne vist. Tot just vaig tenir temps de amagarme quan veig

venir dos bultos petits y un de molt gros; un dels bultos petits portava un tapa-bocas y l'altre portava un fanalet y un bastó molt gruixut.

Aquell que portava 'l fanalet va mirar la fatxada de casa, y acostantse á un altre qu'encara no l'havia vist, li va dir:

—Aquí es.

—Bueno, digueren los altres, esperém que vinguen los companys, y mentres tant femhi un cigarret.

Del dit al fet.

Un d'ells se tregué la petaca; se assentaren á terra (sens dubte perque no 'ls vejessin tant), y comensaren á fer lo cigarro.

Jo no 'm podia moure de l'escaleta, puig al mes petit moviment que fes seria descubert y ¡ay de mi! que aquells homes que parlavan ab tal misteri no podian ser sino uns lladres, y dels lladres no se 'n pot esperar res de bó. Jo tremolava al pensar que la mare estava sola y sens saber lo perill que tenia tan á la vora, puig aquells homes la matarian y robarian tot lo de casa, y jo, jo no podia fer res.

De prompte me vingué una idea. Vaig pensar que quan encendrian lo cigarro, á favor de la llum que faria 'l misto, los podria veure la cara, y aixís podria descobrir algun dia aquells mals homes.

No tenia prou vista pera mirar quan encendrian lo misto tan desitjat per mi. Ja l'encenen y... ¡oh desgracia! gastavan mistos d'escal

Duas pipadas haurian pegat al cigarro quan vingueren dos homes mes, embolicats també ab sos respectius tapa-bocas

Jo no 'm podia aguantar més; ja las camas me feyan figa, quan vaig sentir que deyan:

—¿Somhi?

Y 'ls de terra, aixecantse, respongueren:

—Somhi.

Un d'ells se desembossá, y trucá á la porta de casa.

Los ulls comensaren á ferme llumenetas y 'l cor me anava mes depressa que un tranvía.

—¿Qui hi ha? digué la mare al cap de una estoneta.

—Obriu.

Un moment després se obria la porta y dos

dels homes sospitosos s'hi dirigiren cap allí ab grans eynas á la má.

Aquí se 'm feu un nus al pit, se 'm lligaren las camas, y ja no vaig veure ni sentir res mes, cayent per terra tot just poguent dar un crit anguniós de

—¡¡Socorro!!...

Ignoro lo que després va passar.

Sols sé que al tornar á recobrar los sentits estava ajegut en lo meu llit, y que un aixam de vehinas me posavan aygua senativa als peus y draps calent pe 'l cap.

També vaig veure á la mare que plorava com si hagués pelat sebas, y abalansantse cap al meu llit, digué:

—¿Qué t'ha passat, fill meu?

Y sens atendre jo á sa pregunta, vaig dirli tot adelerat:

—Mare, qui eran aquells homes que aquesta nit han trucat á casa?...

Y ella, estranyada de la sortida, va respondre ab tota naturalitat:

—¡Ay, ay! eran los bassayres que han vingut á treure la mesquita.

LL. MILLÀ

ESPANYA Y 'LS ESPANYOLS

Á MON COSÍ JOSEPH COMBAS

Sembla que siguém á Xauxa.
¡Verje santa qu'estém bé!
Fa uns quants anys que nostra patria millora de un modo inmens.
¡Casi be no la coneixo!
¡Ha fet un cambi excelent!...
Si eram felissos ab Cánovas ab Sagasta ho som molt més.
Tenim lo partit del ordre assentat en lo poder, que aixó sol ja bastaria... per espantá' al més valent; tenim la pau desitjada, que costa tan pochi diners, que ni tan sols n'hi haurian per omplirne l'univers.

De Administració no 'n parlo,
perque prou que tots sabem
los sacrificis que 'ns costa
posarla en l'estat que 's veu.
L'Agricultura avuy dona
mes del que molts vos penséu:
hi han pagesos que 's mantenen
tot l'any ab trunfos dels seus,
y n'hi han qu'encara 'n venen...
¡y encara no estan contents!
¿Y la marina espanyola?
No pot pas anar mes bé;
¡no hi ha poca diferencia
de ara á quan Cristo vingué!
Y l'Indústria ¿qué 'us ne sembla?
la cosa 'ls pinta com deu;
en proba de aixó, al ensanxe
moltes cases hi veuréu,
que si preguntéu per l'amo,
surtirá un galifardeu
de aquells que ab la seva *industria*
han avansat los diners
per fer aquella casassa
¡y encar diu mal del govern!
Aixó que passa ab l'Indústria
també passa ab lo Comers,
ab las Bellas Arts, las Ciencias
y casi be ab los obrers.
¿Los obrers? ¡vaya uns tunantes!
qui mes hi fa mes hi pert.
Si 'ls feu treballar forsa horas,
diuen que no ho volen fer;
si 'ls dihéu que fassin festa,
contestan:—¿De qué viurem?
Lo mateix que ab la soldada;
no guanyan may prou diners;
y per cert, que si 'ls n'hi sobran
encara es pitjor per ells;
¡tots ne son massa viciosos
per deixals tenir diners!
¿Qué 'n dirém dels periodistas?
Que tots son uns insolents.
May estarán millor que ara
y anéu, escoltéu á n'ells:
posan á la lley de imprenta
com la pitjor de las lleys,
y al senyor fiscal me 'l posan
com inquisidor; ¿veyéu
lo que te tractar ab cafres?...
Si enhorabona 'l govern
fusellés sense cap mira
á aquells que no son dels seus,
foran molt més obedients,
y ja may se atrevirian
á criticar al govern.
Si en Sagasta no fos sabi,
si no tingués tant talent,
á pesar de ma ignorancia
li donaria un consell:
Senyor Sagasta, diria,
un humil contribuyent
ve resolt pera donarvos
un saludable consell:
Tots los pacífichs d'Espanya
al costat vostre estarém
per donarvos una *ajuda*
si may la necessiteu;
mes, pera embrollar la marxa
dels contraris que tinguéu,
es just que vos y 'ls carlistas
'neu seguint com ara feu.
Empleyéu los cabecillas;
deixéu que fassin convents,
professons y romerías,
que tot aixó es convenient;
vagin entrant jesuitas,
quants més serém més riurém;
procuréu fer tots los medis
per demostrar lo progrés,
que altra vegada la sopa
reparteixin pe 'ls convents;
si un predicadó' á la trona
vol llegir un *manifest*,
y exaltantse dona *vivas*
¡que fassi! ¡deixéulo fer!
ell predica l'*evangeli*,
per 'xó es ministre de Deu;

per últim, per conservar-ne
la Fé y 'l temor al cel,
si coneixéu que precisa,
de acort ab Carlos seté,
establiu de nou á Espanya,
ja que tots tant l'anyorém,
la Inquisició desitjada,
la mes *canta* de las lleys.
Si aixís ho feu, la victoria,
será vostra sempre més;
seréu President perpétuo;
seréu un govern etern,
y en las fullas de la Historia
vostra vida llegirém.

A. FARIGOLA

SALTIRONS

La *Gaceta* del govern porta una relació dels
periódichs que avuy se publican á Espanya,
que ja 'ls dich jo que hi ha disbarats pe 'l pare
y per la mare.

Ara comprench perque 's necessitan tants di-
ners.

Los bons oficials volen bon sou.

Y avuy tota la gent de oficina está á l'altura
d'en Camacho y l'Albacete.

¡Per aixó estém tan ben servits!

Desde 'l castell de Monjuich nos ensenyan
unas xeringas als barcelonins, que n'hi ha per
apretar á corre.

Me sembla que hi deuen ser pera garantir-
nos los *drets individuals*.

¿No 'ls ho sembla?

L'ajuntament de Tarrassa pensa dimitir per-
que á Madrid no l'atenen en la qüestió de la
quota dels consums.

Mal fet.

¿Que ells no 'ns escoltan? Fem lo mateix.

¿Que 'ns escanyan? Escanyémnos.

Pero ¿dimitir perque ells hi posin *quiñones*?
¡ca barret!

Vora Igualada un capellá es empresari de
teatros y director d'escena.

De aixó se n'estranya un periódich y no sé
perqué.

Jo ho trobo natural y tota la vida que veig lo
mateix.

No coneix cap capellá que no 'n sápigla la
prima en materia de comedias.

Aquestos dias corria una proclama, que mes
ó menos ja poden vostés suposar de quinas cosas
parlaria.

Me va fer mal efecte.

Encara estava escrita ab la llengua dels *gar-
banzos*.

Se coneix qu'estém *enquiñonats* fins al moll
dels ossos.

L'arcalde de Badalona va anar á Madrid.

L'arcalde de Badalona ha dimitit.

¿Quina participació hi poden tenir los plans
d'en Camacho ab tal dimissió?

També diuen que dimitirá en Rius y
Tauler.

¡Aixó sí qu'estará be!

Després de haber aprobat la quota dels con-
sums, que tants ajuntaments han rebutjat, ¿ara
carregará 'l mort á un altre?

De aixó se 'n diu saber guardar la pell.

Una pobra dona, viuda de un obrer ab una
filla impedida, que no te ni llit pera dormir ni

pá pera menjar, va caure en mitj del carrer ex-
tenuada de fam y miseria.

A Madrid han celebrat un banquet en honor
del ministre Albareda.

Y continuan oferintse premis al que mellor
canti l'harmonia del capital y 'l treball.

¡Viva la Humanitat sempre generosa y may
utópica!

No sé qué diuen de una nova combinació
de gobernadors.

¡Qui sab si tal vegada 'l nostre Fivaller vol
deixar la vara de arcalde perque ha olorat al-
gun bobó!

Ah dolent!...

*

Sentiria que perillés lo senyor Moreu.

Perque cada mudada de casa diuen que 's
pert un llansol...

Y als barcelonins nos succeheix aixó ab los
gobernadors.

Cad'any celebra la festa de sant Jordi la
Associació Catalanista d'Excursions científicas.

Espero 'l dia que 'l bisbe celebri de pontifical
en aquella societat.

Tot es *científich* del mateix género.

Los vilanovins han recordat de una manera
espléndida y brillant la fetxa del 23 de Abril,
celebrant lo comité autónomo pactista una re-
unió y donant un the en que hi prengueren
part unas siscentas personas, assistinthi mes de
setcentas á sentir los brindis ab que terminá.

Lo coro vilanoví *La Unió* hi cantá algunas
composicions del celebrat Clavé que foren molt
aplaudidas.

Lo nostre amich Vallés y Ribot pot dirse que
fou l'héro de la festa, ja que ab sa paraula fá-
cil y eloqüent arrancava aplausos á cada con-
cepte qu'espressava, entussiasmant á la concur-
rencia.

En una paraula: Vilanova ha demostrat que
es y será sempre defensora de tot lo que siga
anar endevant pe 'l camí de la llibertat.

Vintiquatre anys y tres dias de presó major
demana 'l fiscal contra 'l director de *El Pro-
greso* de Madrid, per haber pres en sério alló
de que tots los espanyols son llibres d'emetre
sos pensaments, etc.

Mes á compte li hauria sortit matar dos ó
tres neos; es dir, si no pertany á la societat pro-
tectora de las plantas.

La nova lley de Imprenta (*lley* al cap y al fi)
no 's discutirá fins á l'altra legislatura.

¿Qué me 'n diuen? ¿Eh?

Fieuvos de las promesas de la oposició.

Diuen que ha desaparecut un fulano que
tenia entre mans molts de aquestos paperots
que valen tants naps.

Pero lo millor del cas es que 'ls valors fugi-
tius ab aquest mestre pertanyen á gent carca-
tólica.

Be, donchs que esperin *la paga de Deu*.

A Badajoz lo cobrador de contribucions va
embargar duas máquinas de cusir, faltant ober-
tament á la lley sobre embargs.

Jo suprimiria las lleys y no hi faltaria ningú.

A ca 'l barber. (Histórich).

Un home barbut se assenta, li posan la tova-
liola y 'l fadrí pregunta qué se li ofereix.

—Deixim la *mosca*,—contesta.

Lo fadrí porta 'l setmanari de aquest nom y li dona.

Suposo que 'l barber encara espera la venia del parroquiá y aquest continua esperant que l'afaytin deixantli la mosca de la cara.

Tant mateix en Castelar s'ha abtingut de pendre part en la discussió y votacions provocades pe 'l tractat de comers.

Ab aquest motiu un preguntava qué era en Castelar, libre-cambista ó proteccionista.

—Ni chicha ni limoná, va respondreli un altre.

Lo rey de Birmania ha fet matar duas germanas sevas, una dona també seva, un ministre y cinquanta parents mes.

Es á dir, ha tret del mapa casi tota una familia real.

¡Quin rey mes avansat!

Publicariam de bona gana 'l programa de las festas que celebrará Figueras los dias 2, 3, 4 y 5 de Maig, porque en ell no 's parla ni de la més petita funció d' iglesia.

Pero no podém per falta de lloch.

Un revenedor d' Albacete que te de pagar 774 rals 72 céntims l'any de contribució, se ven la botiga per 750 rals.

Es dir que si en Camatxo li compraba, guanyaria 24 rals y 72 céntims.

¡Apa, á veure si aprofita la ganga!

Ha mort en Darwin, un dels pochs que ab justicia pot apellidársel sabi.

Ell va explicar 'l génessis segons la ciencia, deixant lo génessis de Moisés escrit per inspiració divina, com una curiositat que no serveix sino per los museos.

Sos treballs científichs han obert un nou camp al saber, y lo nom de Darwin viurá per sobre totas las famas de los baladrés de trona y tribuna, que uns serveixen per fomentar la llana y altres per deportar infelissos á Fernando Póo y las Marianas.

Quan la Humanitat ja no 's recordará dels Cánovas, los Castelars, los Thiers, los Sagastas y cap d' aquesta colla mereixerá un recort de ningú, encara 'l nom y la memoria de Darwin serán respectats de tot lo mon.

Ha fet més Darwin per lo progrés que tots los oradors y militars plegats en lo que va de sigle.

Lo diumenje últim á Gracia va batejarse civilment un noy, al que 's posaren los noms de Universal, Proletari y Mecánich.

¡Y aquesta criatura será capás de viure bona y grassa com si tal cosa!

Si aixó se generalisís gayre, aviat entraria la filoxera á la collita de llana celestial.

A Can Martí de Provencals, que es una de las poblacions més industrials d' Espanya, ja fa dias que 's va obrir lo pago de la contribució d' en Camacho.

Van cobrarse vintitres pelas.

Me sembla que s' haurian fet mes calers passant ab la bacina de las ánimas á captar per la iglesia.

Me agradaria veure 'ls cobradores de contribucions vestits d' escolá.

No 's confirma la noticia de que en Camacho pensi posar botiga de barber quan deixi de ser ministre.

Ja estarà cansat de afeitar á pel, á repel y á contrapel.

EPÍGRAMAS

La filla d' en Roch Abril
te tenda de fils y betas,
y amiga de fer brometas,
acostuma á donar fil
á tots los joves donetas.

*

Enguany, per Pascua florida,
ma fiola Margarida
se va casá' ab un tal Quico
que te la cara de mico;
ab aixó, la enhorabona
li vaig doná en lloch de mona,
perque segons diu en Tous
ja 'n tindrà una de dos ous.

A. FARIGOLA

Vaig preguntá á un cadiraire,
que per cert es molt gandul:
—¿Avuy, sent festa, traballas...?
—Es que tinch de adobá un cul.

S. B. y B. (Tiá)

TAFANERÍAS

¿No podriam saber qué s' han fet aquells trescents duros que l'Obra de Santa María del Mar habia destinat pera redimir del servey de las armas á un jove de la parroquia concurrent al actual reemplás?

Sabém positivament que, habentse presentat cinch ó sis aspirants, no han tingut mes remey que anar á menjar ranxo, puig cap d' ells ha rebut noticia de habersen redimit cap.

¿Haurá sigut tot aixó no mes que un cop de bombo?

Pot ser lo *Correo Catalan* podria dárnosen rahó.

Los frares de Manresa al demanar caritat no volen admetre pá.

Ara en quan á tocino, ous y diners... bon plat y fondo.

Veus' aquí dos vicis detestables dels frares: ganduls y llaminers.

Pero la llista dels seus vicis es encara mes llarga.

Y mes llapissosa.

Un de aquets mestres, dias enrrera va donar molt que parlar á causa de haber passat una hora en amigable plática ab una monja casolana, solets dintre una capella dels voltants de Manresa.

¡Miréu qu' es prou! Ni tenen moralitat pera evitar lo dir de la gent.

*

Oh! y encara no es aquí tot.

També diuen que ab la capa de las caritats dels frares, á Manresa entra molt de tocino sense pagar dret.

Ja 'n tenim un altre.

Además de ganduls y farts son matuters.

¡Encara ells no fossin més que aixó!

Mossen Anton, capellá de Santa Margarida de Montbuy, per portar los sacraments á una pajesia malalta, va demanar que li paguessen lo treball.

Igual, exactament igual que un camálích quan tregina un fardo.

¿Qué me 'n diuen de un capellá de aquesta mena?

Vaja, está vist; la qüestió son quartos.

En una carta que habém rebut se 'ns donan una pila de detalls de un capellá y una dona que 'ls vespres se guanya las caixaladas exercint la seva carrera pel carrer de Fernando.

De la tal carta se desprén lo que ja sabém de sempre, aixó es: que 'ls capellans están possehits de iguals passions que tots los demés homes.

Sis pessetas, un mocador que costava cinch missas (sic) y la entrada al café flamenco; veus' aquí 'l preu de la capitulació.

Tenim aquell escrit, firmat de la interessada, á disposició de *La Vespa*, *L' Avi Vell* y demés confreres en Jesucrist y 'l processat de Milan.

Un capellá rabiós y assessino.

A Riogordo (Málaga) un capellá ha mori á punyaladas al ex-arcalde y á un fill d' aquest que anaba á treure son pare de las garras de aquella fiera ensotana.

Aquest si que no debia ser mestís.

¡Es clar! com que no portaba morrió.

ENTRETENIMENTS

QUADRAT DE PARAULAS

. . . .
. . . .
. . . .
. . . .

Omplir los pichs ab lletres que llegidas tant horisontal com verticalment, diguin: la primera ratlla una fruyta; la segona una població de África; la tercera una tela ó paper ahont se senyalan los pobles; y la quarta un personatge de la Passió.

NET-NEBOT DE M. DE R.

GEROGLIFICH

PR
MENJADÓ
S X D
II S II

TIBURON

SOLUCIONS

ALS ENTRETENIMENTS DEL NÚMERO PASSAT

XARADA: Ca-mí

MUDANSA: Roch. Foch. Toch

A N U N C I S

BARRETS DE TOTA CLASSE

Se 'n comprarán uns quants milers de grossas per exportar á la vila del Os, que 'n necessitan y no 'n saben fabricar.

Informarán: carrer del Cá, botiga de gorras del inglés mister Matxo.

BARRETINA

Se pagarà á bon preu una en que hi cápiga 'l tupé mes estarrufat d' Espanya.

Nota.—Las de llana ni las d' estam no serveixen.

OLLAS DE BREDA

Las mellors del mon.—May parlan castellá, porque avans se trencan que s' esquerdan.

CORRESPONDENCIA

P. P. Tot es bastant dolentot. || Ruch Nafra, Casi tot s' aprofitará. Vosté aixó dels entreteniments ho fa bastant be. || Anastasi. ¡Ma noy quins versos, semblaba que se 'n burlés! || A. B. C. R. ocadet aprofitaré algo. || Sabatassas. Lo que vosté envia li acredita 'l nom. || Pepito Garlopa. La seva poesia Lo crit de un catalá está be, pero no li dich tinya si la publicuésim. Home de deu, no ho fassi tant fort; recordis que manan los fusionistas. L' altra poesia se publicará á son temps. La revista que 'ns diu pot ferla si vol, y si está be y conforme á las ideas del periódich la publicarém. Previament no 'ns podem comprometre á res mes. || R. P. Per falta d' espay y altres rahons no pòlem accedir á lo que 'ns demana. || Barberet de Reus. Algo aprofitaré. || Pintor de Vilanova. Gracias per las noticias.

Barcelona. Tipografia LA ACADEMIA, de Evaristo Ullastres
96, Ronda de la Universitat, 96

LA SARDANA

CARICATURA

Si no tinguessim por que 'ls *Quinones* de cal Governador se 'ns menjessin la caricatura, aquesta setmana dibuixariam algo de barretinas, pero ¡fillets! vos habéu de contentar ab las que 's passejan pe 'l carrer demunt de cent closeas que bullen com calderas de vapor.

Ab tot, aquí va un cròquis. Vegin si 'ls agrada.

Un *barret de copa* ab camas de bayoneta, gandul com ell sol, se mira de reüll a una *barretina* més vermella que un pebrot.

La *barretina*, tipa de veure que la miran malament, tremola de rabia, pero se aguanta prudent, perquè 'l cervell que te dessota no 's deixa apassionar de qualsevol manera.

Enigma: Barret y barretina, ¿qué harán?